

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

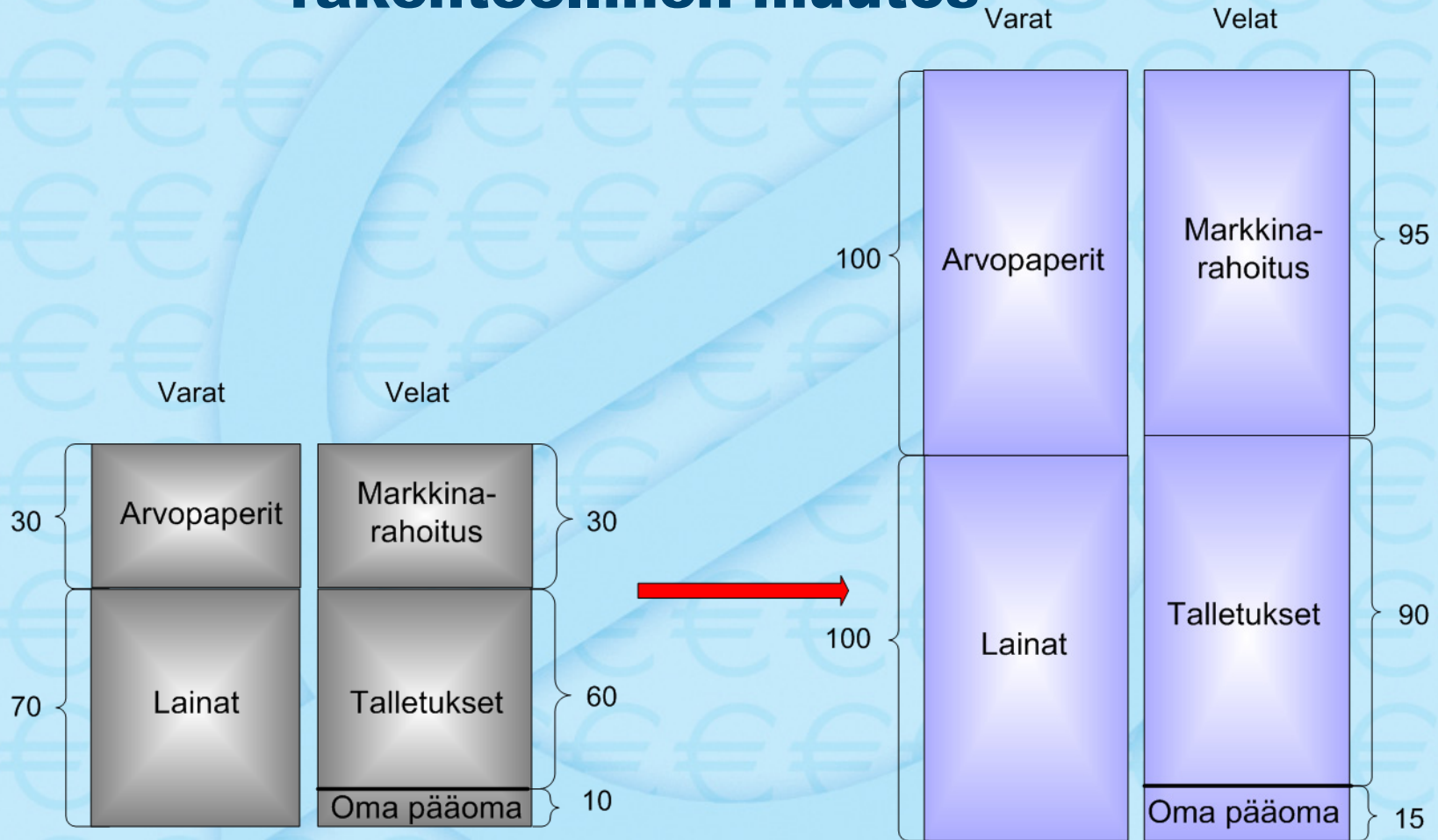
Suomi, Eurooppa ja hidastuva maailman- talouden kasvu. Haaste kilpailukyville.

Pääjohtaja Erkki Liikanen

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n
syyskokouksen seminaari

27.11.2008

Kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ylivelkaantuminen ja varainhankinnan rakenteellinen muutos

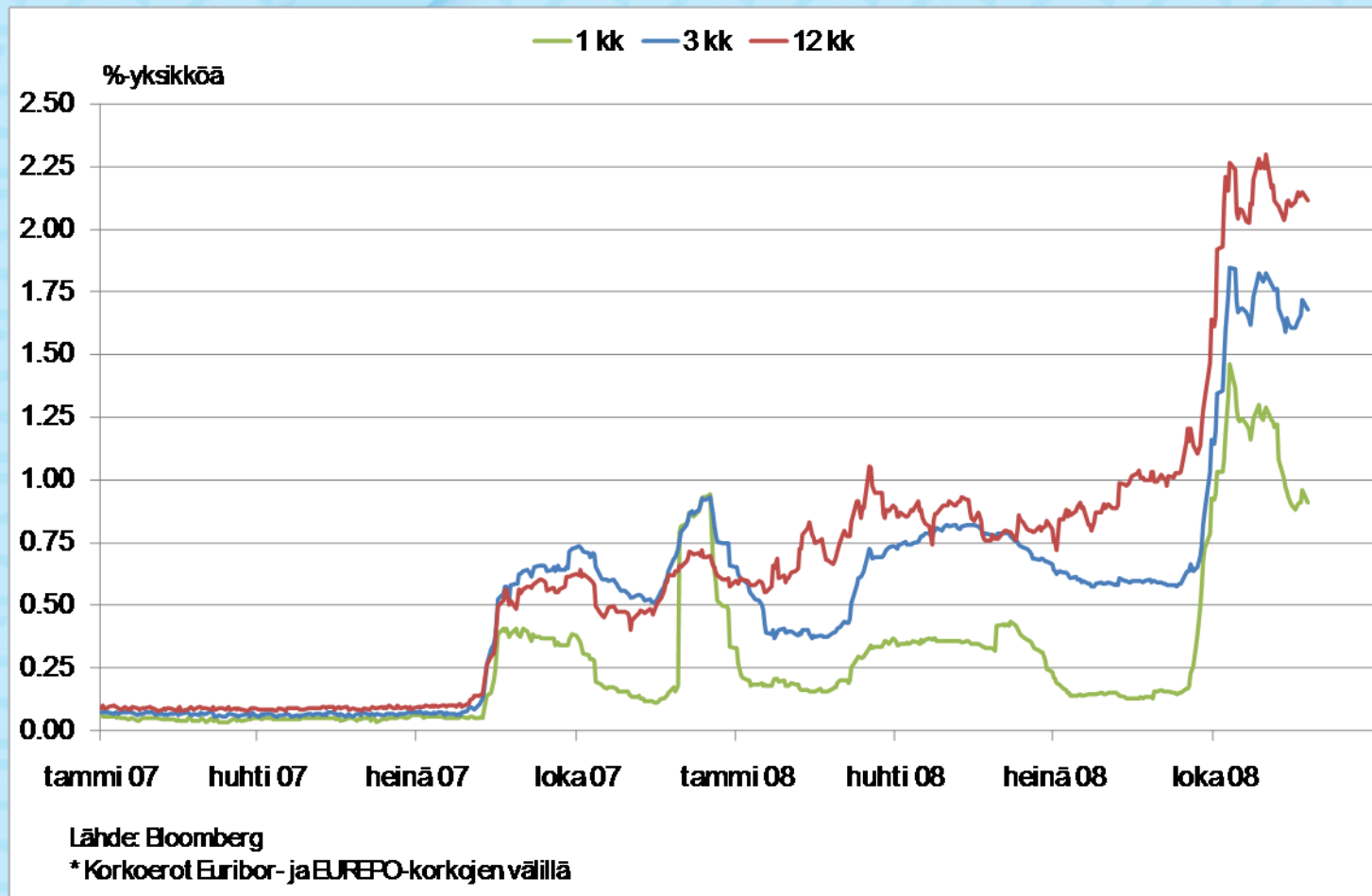

Riskien alihinnoittelu => omat pääomat suhteessa saamisiin pienenevät.
Markkinavarainhankinnan osuuden huomattava kasvu (arvopaperistaminen ym.)

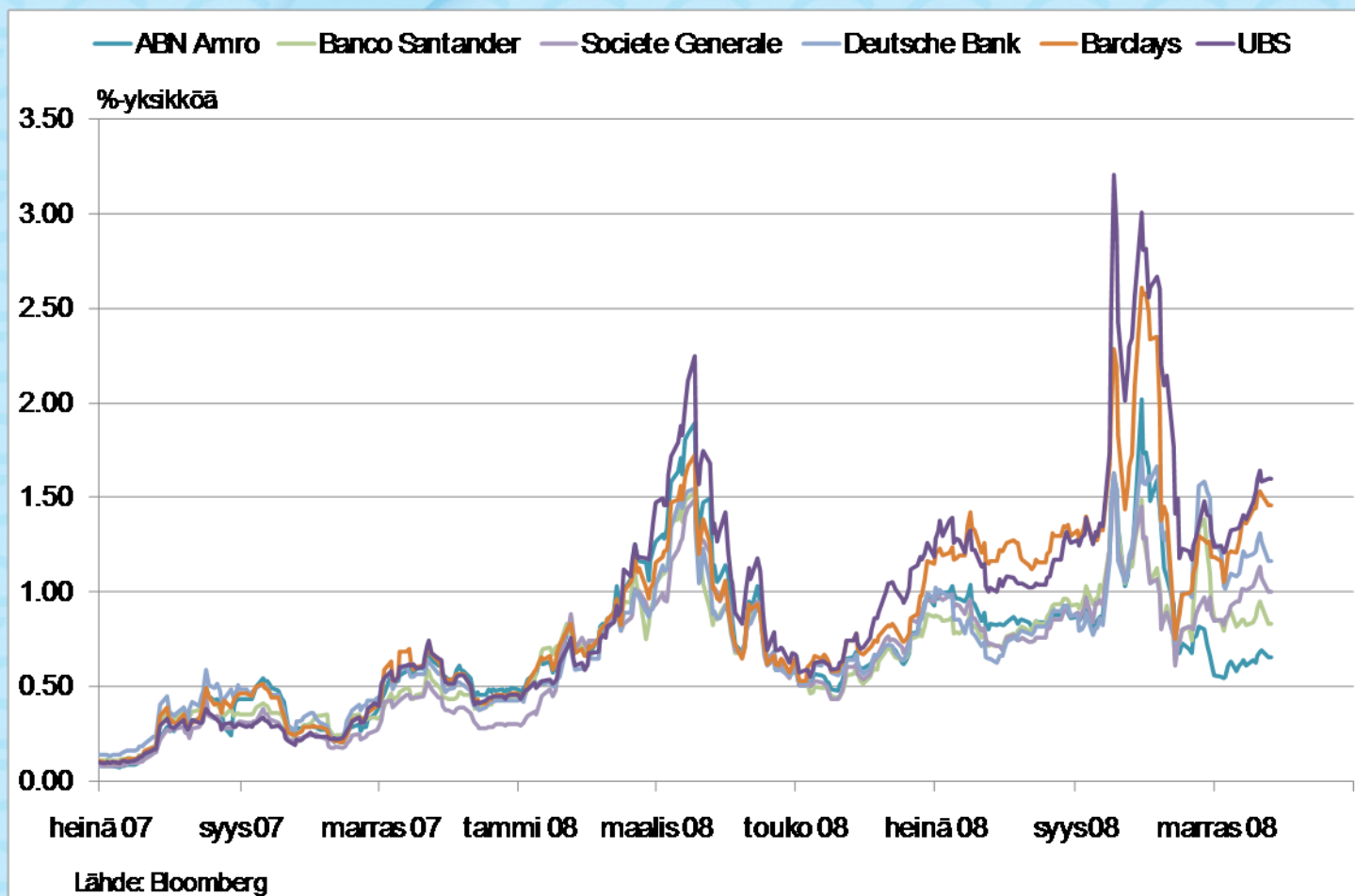
Rahoitusmarkkinakriisin kronologiaa (Lehman Brothers 15.9.2008 jälkeen)

- ◆ Lehman Brothers haki suojaa velkojiltaan 15.9
- ◆ Fed antoi 85 mrd. dollarin luoton vakuutusjätti AIG:lle seuraavana päivänä
- ◆ Benelux-maat pelastivat Fortiksen 29.9
- ◆ Islantilaiset pankit romahtivat syys-lokakuun vaihteessa
- ◆ USA:n kongressi hyväksyi 700 mrd. dollarin pankkien pelastuspaketin 3.10
- ◆ Keskuspankkien koordinoitu koronlasku 8.10
- ◆ Pariisin huippukokous 12.10
- ◆ Washingtonin huippukokous 15.11

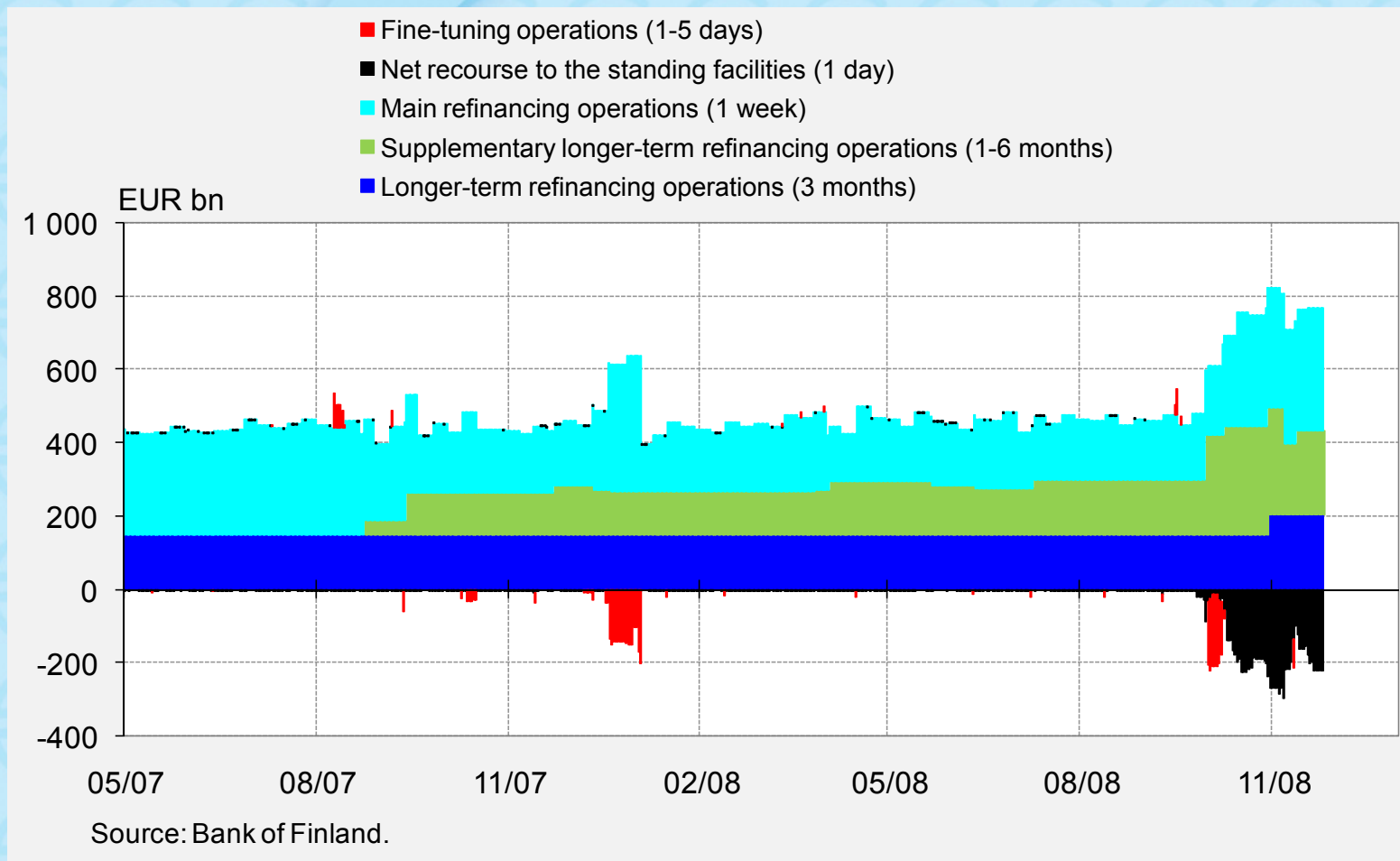
Riskilisät pankkien välisillä rahamarkkinoilla euroalueella

Pankkien riskilisiä luottojohdannaismarkkinoilla (CDS)

Eurojärjestelmän avomarkkinaoperaatiot ja maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Vakauttamistoimenpiteet; Pariisin huippukokous 12.10.

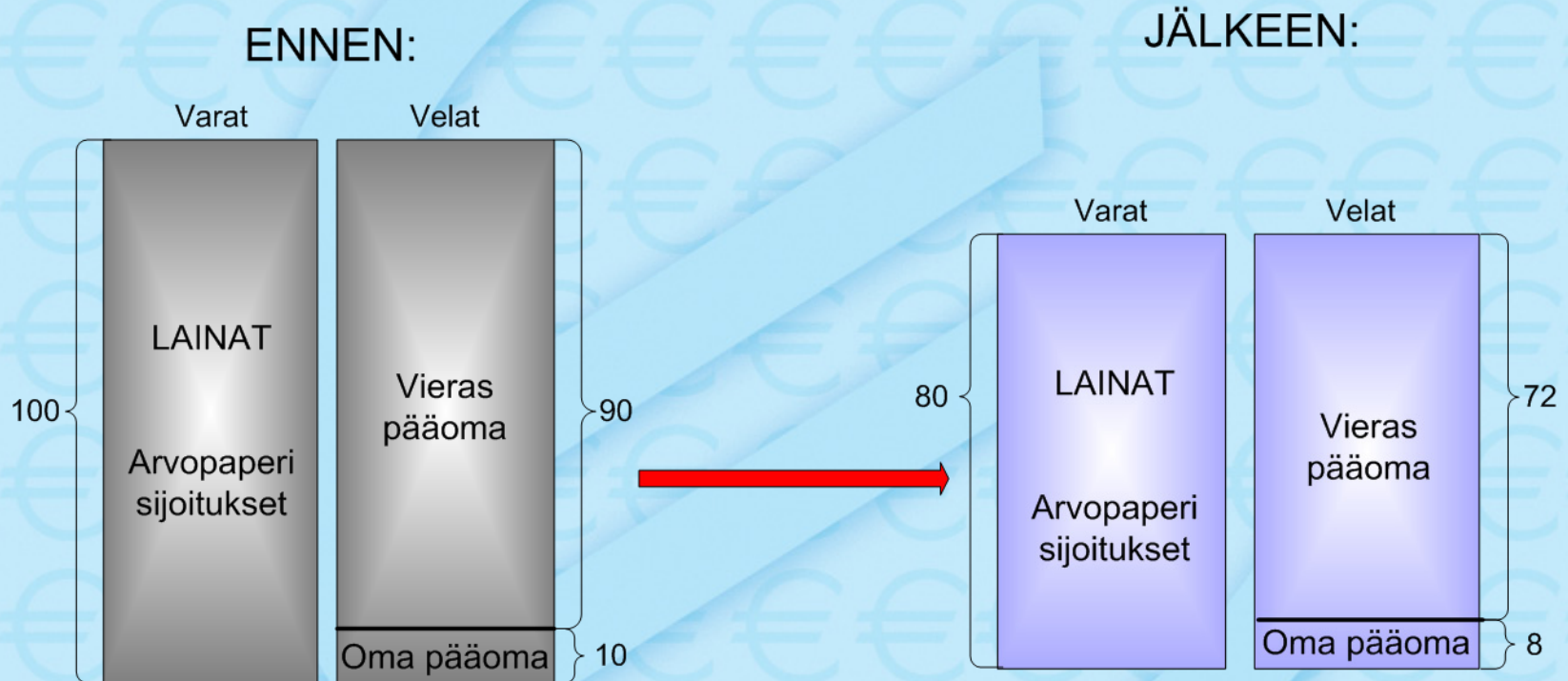
Likviditeettiongelma:

- ◆ Pankkien keskuspankkilikviditeetin turvaaminen (EKP)
 - Määrän lisäykset, vakuusehtojen helpotukset
- ◆ Pankkien talletus- ja markkinaehtoisen rahoituksen turvaaminen (hallitukset)
 - Talletussuojan nostot; 50.000 euroa
 - Valtion takaukset pankkien velkakirjoille

Vakavaraisuusongelma (hallitukset):

- ◆ Elinkelpoisten pankkien riittävien pääomien turvaaminen
 - Valtion pääomasijoitukset
- ◆ Kriisipankkien pelastaminen / uudelleenjärjestely
 - Valtion tilapäiset haltuunotot

Esimerkki pankkien omiin pääomiin kohdistuvien tappioiden tasevaikutuksesta

Tappio 2 alentaa omaa pääomaa, uusi oma pääoma = 8.

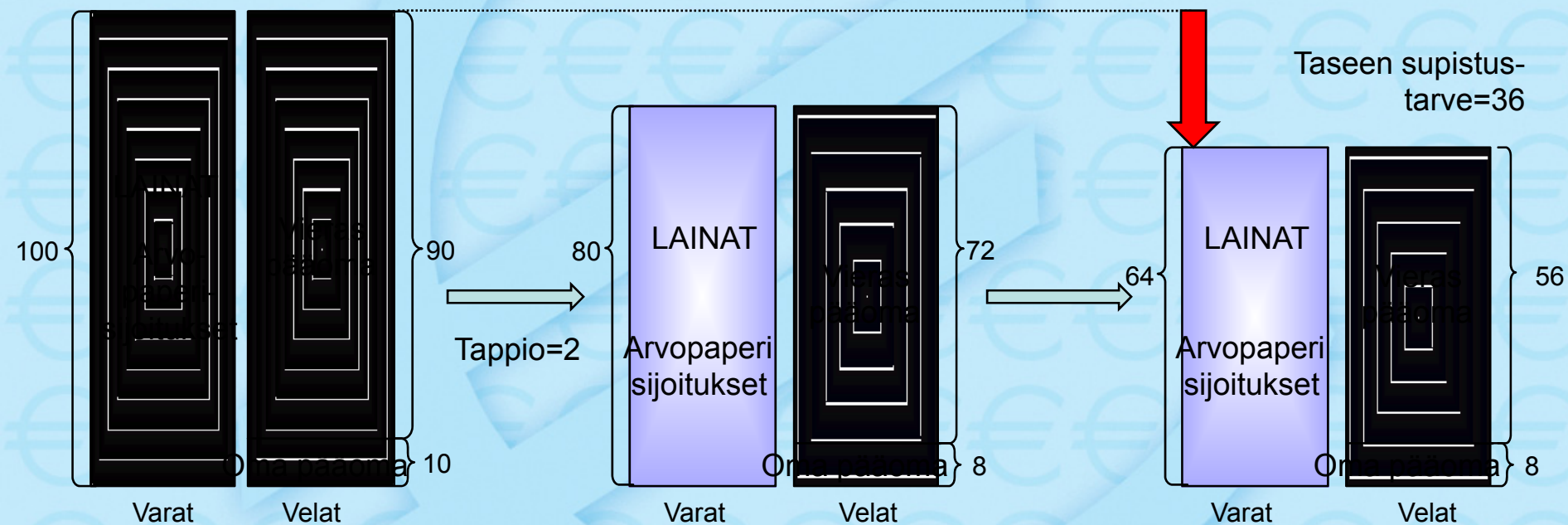
Jos pankilla 10% tavoitepääomasuhde, edellyttää taseen pienentämistä 10 kertaa tappioiden määrällä eli 20:llä.

Esimerkki tappioiden ja riskinkarttamisen vaikutuksesta pankin taseen tavoitekokoon

ALUKSI

TAPPIOT SYÖVÄT
OMAA PÄÄOMAA

RISKIEN KASVU NOSTAA
VAKAVARAISUUS-
TAVOITETTA

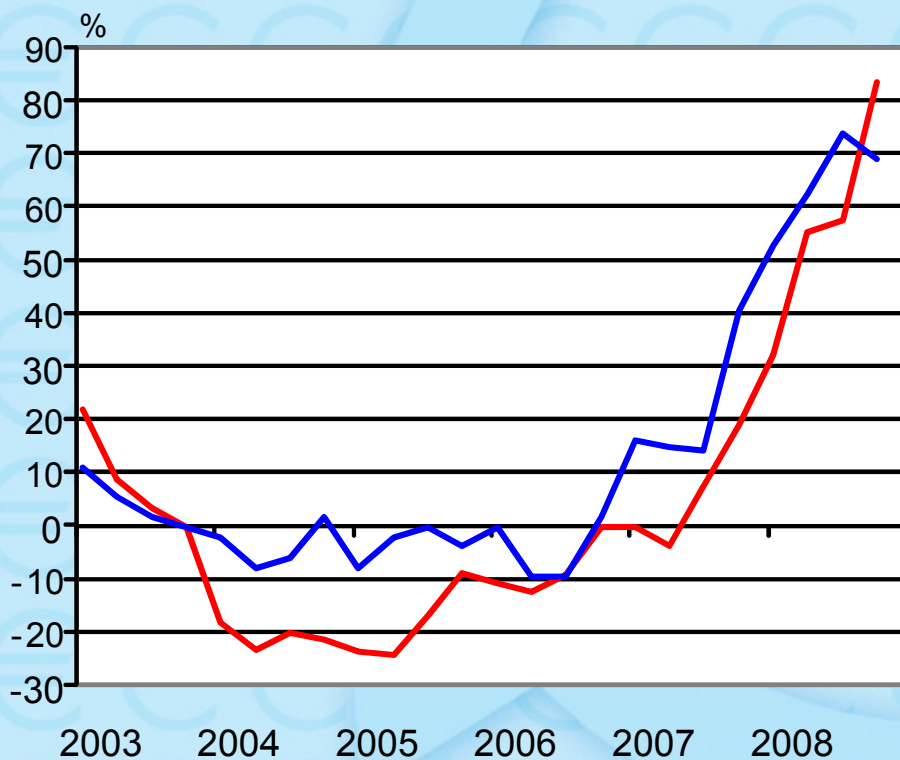
Alentunut oma pääoma = 8.
Muuttumattomalla
tavoitepääomasuhteella
tavoiteltu taseen koko = 80.

Tavoitepääomasuhde nousee
12.5 prosenttiin. Uusi tavoiteltu
taseen koko = 64.

Luottopolitiikkaa kiristäneiden pankkien netto-osuus USA:ssa ja Euroopassa

USA:n pankkiluottosurvey (3.11.2008)

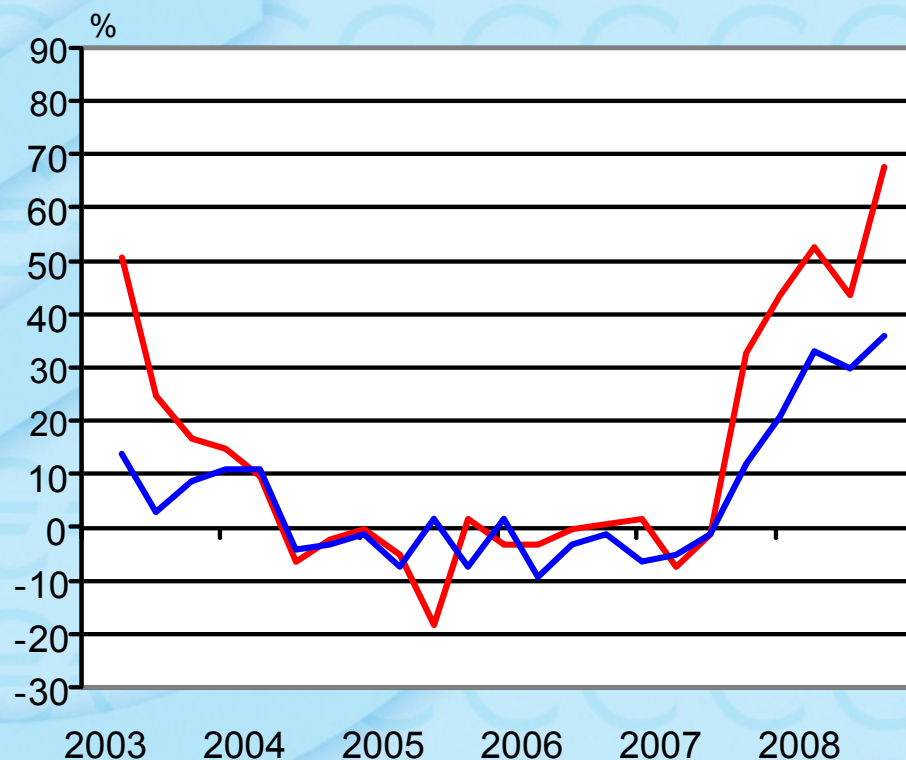
- Luotot suurille ja keskisuurille yrityksille
- Asuntoluotot

Lähde: Federal Reserve.

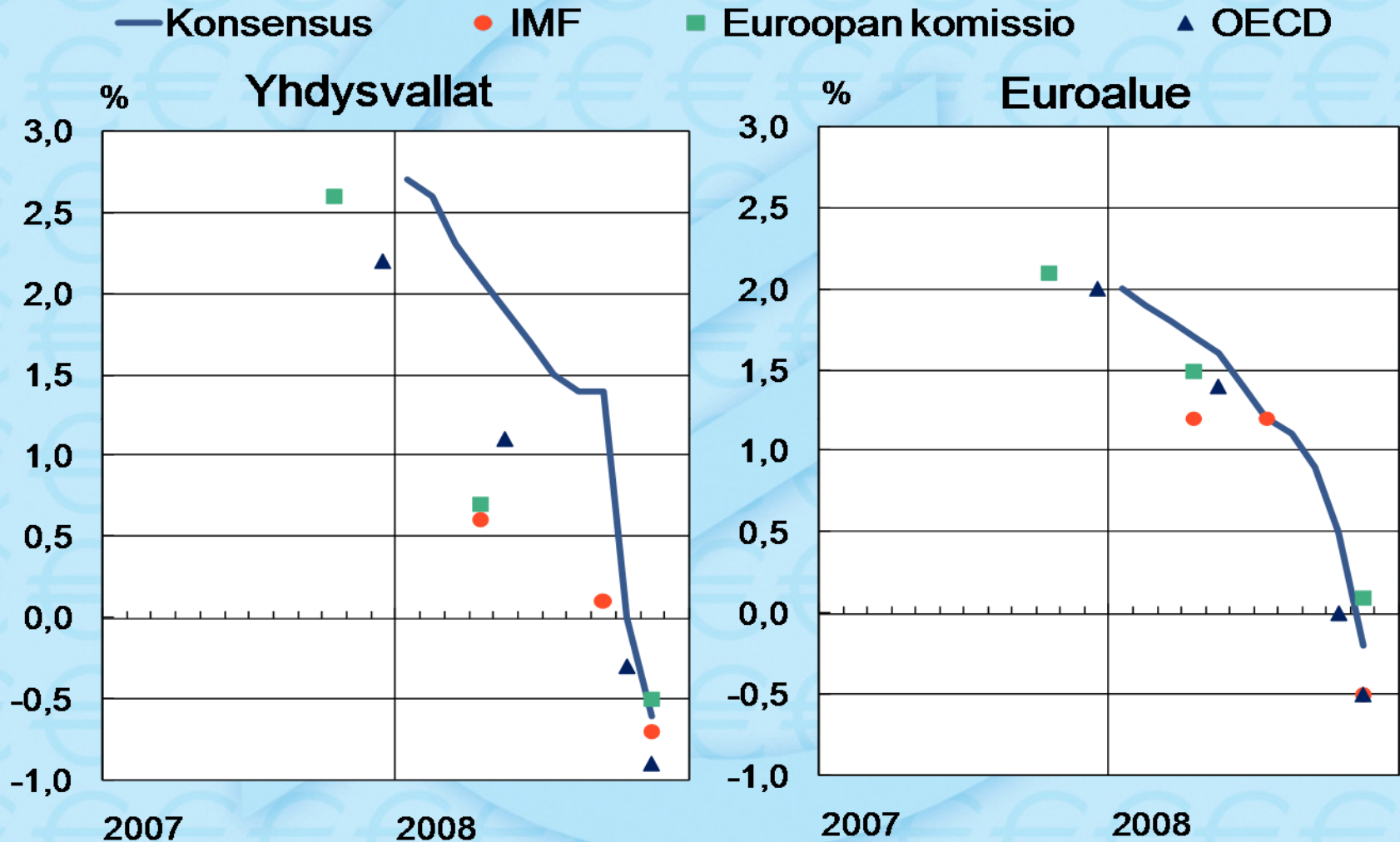
EKP:n pankkiluottosurvey (7.11.2008)

- Luotot suuryrityksille
- Asuntoluotot

Lähde: Euroopan keskuspankki.

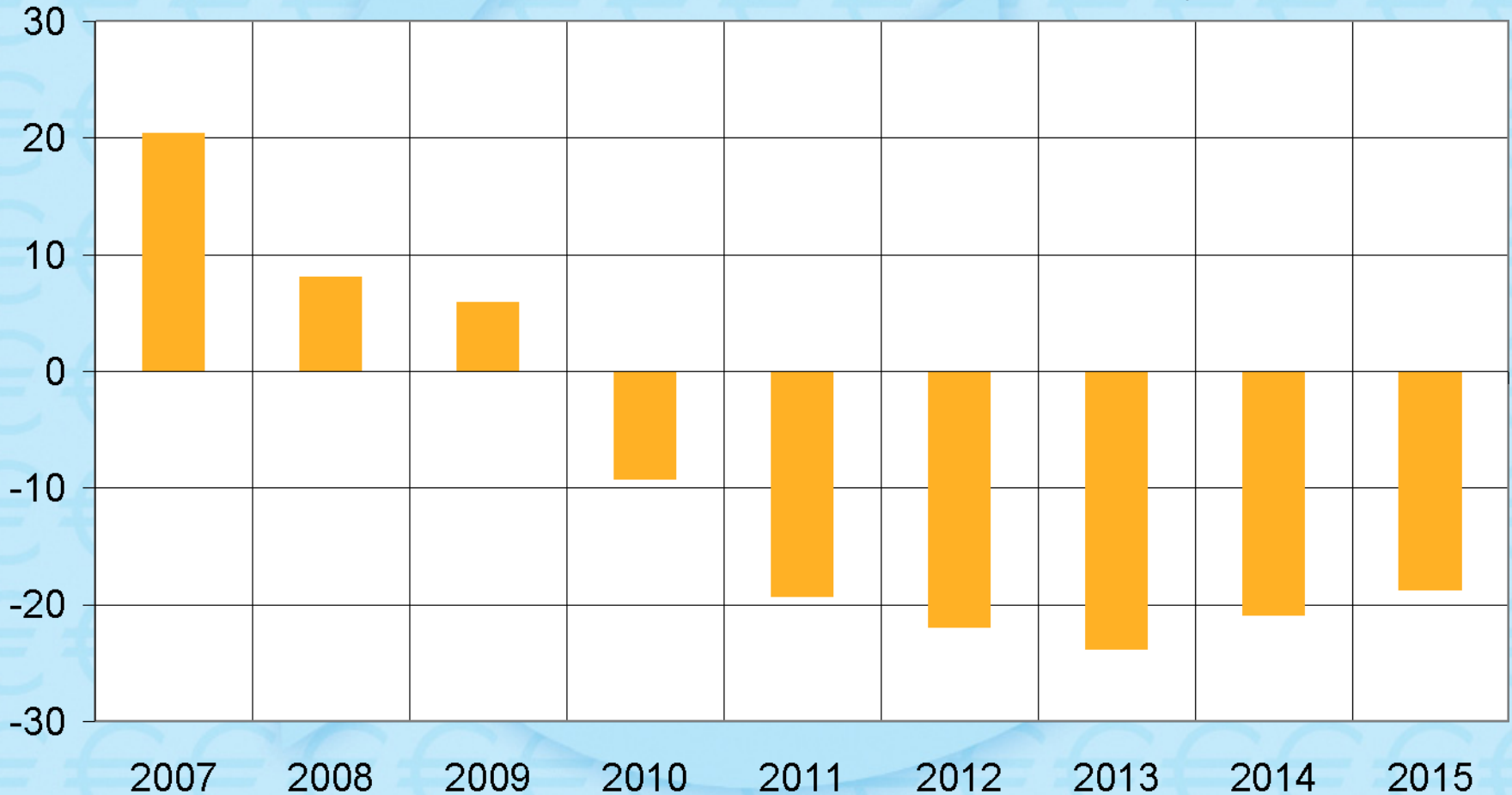
Kasvuennusteita vuodelle 2009

Lähteet: Consensus Economics, IMF, OECD ja Euroopan komissio.

Työikäisen väestön määrä supistuu

15-64 -vuotiaiden määrän muutos edellisestä vuodesta, tuhatta henkeä

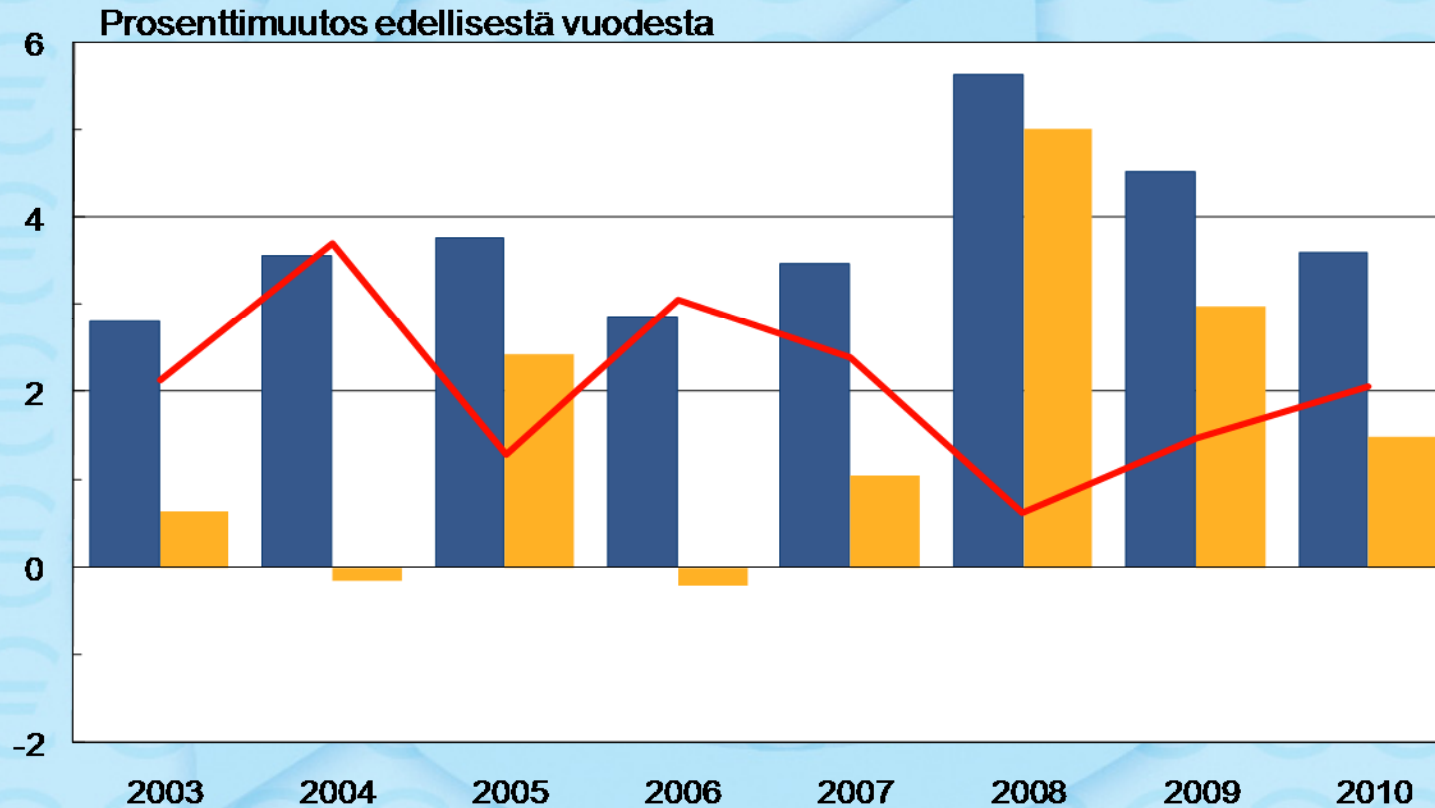

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste.

20829

Suomen yksikkötyökustannukset ja palkansaajakorvaukset, alkusyksyn arvio

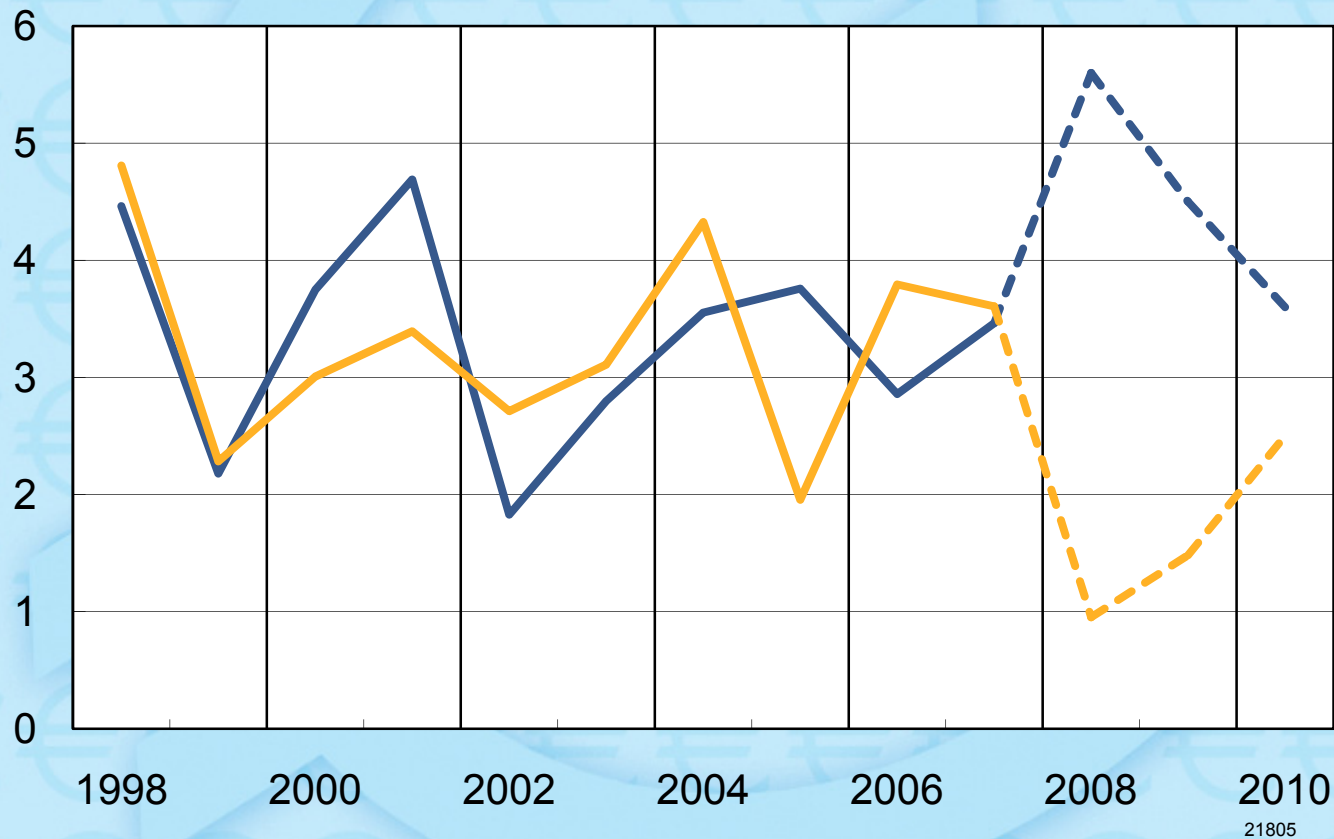
- Palkansaajakorvaukset palkansaajaa kohti
- Yksikkötyökustannukset
- Tuottavuus työllistä kohti

Vuosien 2008–2010 luvut ovat ennusteita.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Palkansaajakorvausten nousuvauhti suhteutettuna työn tuottavuuden ja vaihtosuhteen kehitykseen

- Palkansaajakorvaukset palkansaajaa kohti, muutos vuotta aiemmasta, %
- Työn tuottavuuden kasvu + vaihtosuhtevaikutus + 2 %

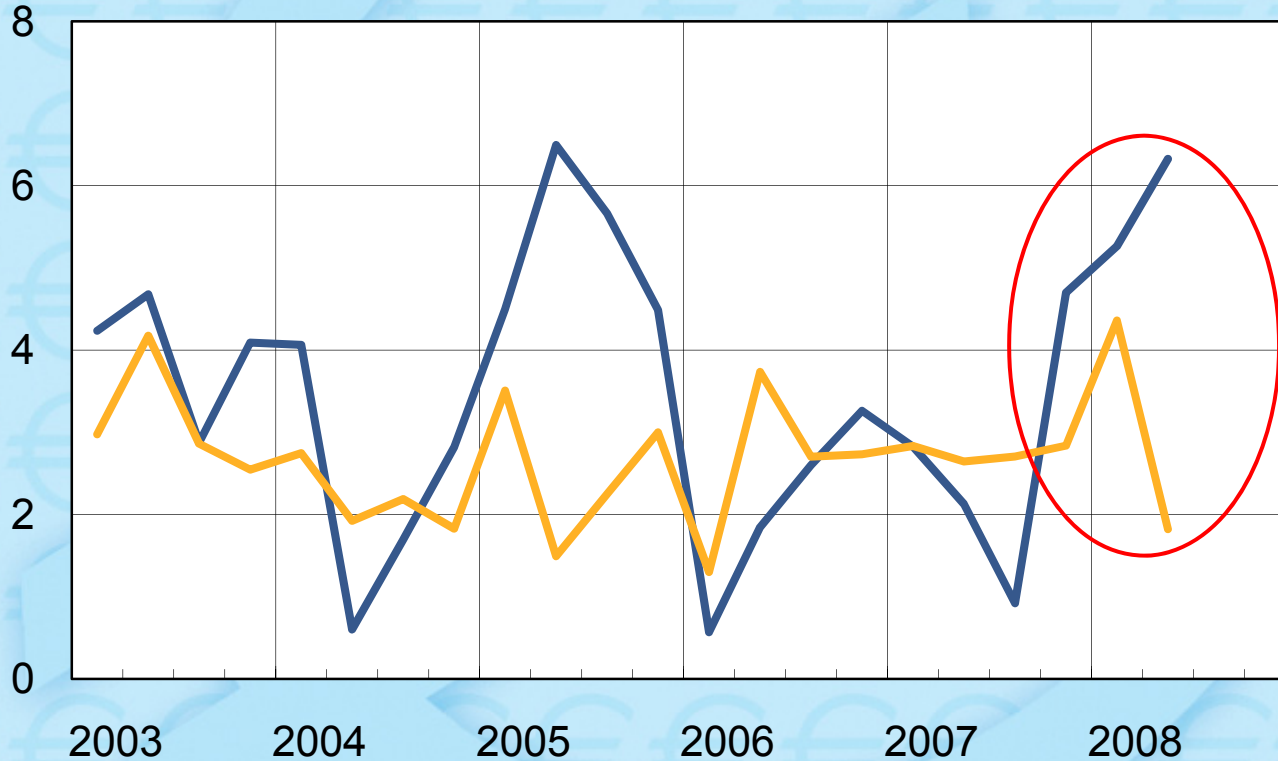
Ennusteet: Suomen Pankki, syyskuu 2008. Lähteet: Tilastokeskus ja

Työkustannukset tuntia kohden, koko kansantalous*

— Suomi

— Euroalue

Prosenttimuutos edellisestä vuodesta

* PI. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muualla luokittelemattomat palvelut.

Lähde: Eurostat.

22463

Kiitos!